

פרשת ויקרא

- עניני הפרשה:** כללי הקרבנות • קרבן עולת בהמה • קרבן עולת העוף • קרבן מנחה • קרבן שלמים • פר כהן משיח • פר העלם דבר של ציבור • קרבן חטאת המלך • קרבן חטאת יחיד • קרבן חטאת עולה ויורד • קרבן אשם ודאי • קרבן אשם תלוי

מצוות סמיכה, ובקרבן העוף אין סמיכה כלל.

• **קרבן עולת בהמה:** קרבן עולה הוא 'קדשי קדשים', ובא מן הבקר ומן הצאן [כבשים ועיזים], רק מן הזכרים, וניתן להביאו על ידי שני אנשים בשותפות. יש בני אדם החייבים להביא קרבן עולה [כגון נזיר בתום ימי נזירותו], אך זהו קרבן שבא גם בנדבה, ומכפר על ביטול מצוות עשה, ועל לאו הניתק לעשה [כגון לאו של 'לא תגזול', הניתק לעשה של 'והשיב את הגזילה', המתקנו]. לאחר שסמך בעל הקרבן על קרבנו, ונשחט הקרבן בצד צפון של המזבח, מקבל הכהן את הדם בכלי, וזורק ממנו על מזבח החיצון, בחציו התחתון של המזבח, בשתי זוויות המזבח, באופן שבכל זריקה מגיע הדם לשתיים מדפנות המזבח, ובשתי הזריקות יחד מגיע הדם לכל ארבעת הצדדים. לאחר מכן מפשיטים את עור העולה, מנתחים את הקרבן לנתחיו ומעלים הכל על גבי המזבח החיצון, ויש להקטירו לשם עולה, לשם האש, שיישרף לגמרי באש זו, לעשות נחת רוח לה' שציוה ונעשה רצונו.

• **קרבן עולת העוף:** עולת העוף היא 'קדשי קדשים', ובאה מהתורים, רק כשהם גדולים, או מבני יונה, רק כשהם קטנים, וניתן להביא אפילו עוף אחד בודד לעולה. עולת העוף אינה נשחטת בסכין מצאורה, אלא הכהן מולק את ראשה

• **כללי הקרבנות:** פרשה זו עוסקת בעניני הקרבנות, הקרבנות, אמנם מלבד הדינים השונים שיש בכל קרבן בפני עצמו, נאמרו דינים כלליים הנוהגים בכל הקרבנות, כפי שנדרשו מפסוקים אלו: א. אין אדם מביא קרבן אלא משלו, ולא מן הגזל. ב. אין מביאים קרבן מן החיה, אלא רק מן הבהמה, בקר וצאן. ג. בהמות שנעשתה בהם עבירה פסולות למזבח, כגון בהמה שנעבדה לשם עבודה זרה, שהוקצתה לשם עבודה זרה, וכן בהמה שנגחה והמיתה אדם. ד. קרבן הבא מן הבהמה צריך שלא יהיה בו שום מום ואפילו קל, אך קרבן הבא מן העוף אינו נפסל במום, אלא אם כן הוא מחוסר אבר. ה. שחיטת הקרבנות כשרה אפילו בזר, ורק מקבלת הדם והלאה צריכות העבודות להיעשות על ידי כהנים. אך מליקת קרבן העוף נעשית רק על ידי כהנים. ו. כהן שעבד עבודתו שלא בבגדים הראויים לו, כגון כהן גדול בבגדי כהן הדיוט, או כהן הדיוט בבגדי כהן גדול, או כהן בבגדי חול, עבודתו פסולה. ז. מי שהתחייב להביא קרבן, ואינו רוצה להביא, כופים אותו עד שיאמר 'רוצה אני', וכשמביא בדרך זו, קרבנו כשר. ח. בבית המקדש יש מצוה על בעל הקרבן הבא מן הבהמה לסמוך ידיו על ראש קרבנו לפני שחיטתו, אך בבמת יחיד [בזמן שהיה הדבר מותר] אין

נוטל הכהן מלא קומצו. **מנחת מחבת:** גם מנחה זו נעשית מעשרון סולת, ובוללים את הסולת בשמן קודם האפיה, ואחר כך אופים את הסולת בשמן על גבי מחבת, וכיון שאין השמן שלה עמוק האש שורפת אותו, והמנחה נעשית קשה, ועושים אותה עשר חלות מצות. לאחר שהסתיימה הכנתה פותתים אותה לחתיכות קטנות, ומהם נוטל הכהן מלא קומצו. **מנחת מרחשת:** מנחה זו נעשית גם כן מעשרון סולת, בלולה בשמן, אך היא נעשית בשמן שבבלי עמוק [ומתוך כך בעת הכנתה היא נראית כמתנועעת ורוחשת, ולכן מכונה 'מרחשת'], ונעשית עשר חלות מצות, ואף אותה פותתים לחתיכות קטנות, ומהם קומץ הכהן. **מנחת העומר:** מנחה זו היא חובה, ובאה מהציבור, ומן השעורים. מייבשים אותה על ידי קליה באש, טוחנים אותה לגריסים, נותנים עליה שמן ולבונה, והכהן נוטל קומץ מהגריסים ומהשמן ואת כל הלבונה ומקטיר על המזבח, והשאר נאכל לכהנים.

• **קרבן שלמים:** קרבן זה מכונה 'שלמים' כיון שיש בהם 'שלום' למזבח, לכהנים ולבעלים, כל אחד מקבל את חלקו. קרבן זה בא מן הבקר ומן הצאן [כבשים ועיזים], בין זכר ובין נקבה. קודם שחיטתו סומך עליו הבעלים את שתי ידיו, ולאחר השחיטה מקבל הכהן את הדם בכלי, וזורק ממנו על מזבח החיצון, בחציו התחתון של המזבח, בשתי זוויות המזבח, באופן שבכל זריקה מגיע הדם לשתי מדפנות המזבח, ובשתי הזריקות יחד מגיע הדם לכל ארבעת הצדדים. ומקטיר על המזבח את כל הֶחֱלֵב, את הכליות, ומעט מן הכבד. ובכבשים מקטיר אף את האליה. הכהנים מקבלים את החזה והשוק, והבעלים את שאר הבשר.

• **פר כהן משיח:** כהן גדול שנמשח בשמן המשחה [למעט כהן גדול שלא נמשח, אלא התמנה על ידי לבישת בגדי כהונה גדולה בלבד], שטעה והורה לעצמו היתר בדבר שבאמת יש בו איסור כרת, מקריב פר בן שלש שנים לחטאת, סומך עליו, ולאחר שחיטתו נוטל הכהן הגדול מדמו ומזה ממנו בתוך ההיכל, מול הפרוכת של קדש הקדשים,

בצפרנו, מהעורף. לאחר מכן ממצה הכהן את הדם על קיר המזבח, מסיר מהעוף את הזפק ומשליכו על הארץ בצד מזרח של המזבח במקום שנותנים את דשן המזבח ודשן המנורה, והכל נבלע שם במקומו. לאחר מכן משסע הכהן את העוף בכנפיו, אך אינו מפרידם לגמרי מהגוף, אף שריח הכנפיים הנשרפים הוא ריח רע, כדי שיהא קרבנו של עני [שבדרך כלל הוא שמביא עולת עוף] נראה גדול ומהודר, ואף בקרבן זה נאמר 'ריח ניחוח לה', ללמד שאחד המרבה ואחד הממעט עושה נחת רוח לה', ובלבד שיכוון ליבו לשמים.

• **קרבן מנחה:** מלבד קרבנות הבאים מבעלי החיים, בהמה או עוף, יש קרבנות הבאים מן הצומח, רוב המנחות באות מן החיטים, מלבד מנחת העומר ומנחת סוטה, הבאות מן השעורים. וכל המנחות צריכות להיאפות 'מצה', ואסור להחמיצן [מלבד שתי הלחם, וחלק מהמנחות הבאות בקרבן תודה]. את כל המנחות 'מגיש' הכהן אל קרן דרומית מערבית של המזבח החיצון, ומקטיר את הקומץ והלבונה. ובקרבנות מנחה יש חמשה מינים, א. מנחת סולת. ב. מנחת מאפה תנור הנעשית חלות. ג. מנחת מאפה תנור הנעשית ריקים. ד. מנחת מחבת. ה. מנחת מרחשת. **מנחת סולת:** מביא האדם סולת חיטים ללא אפיה, ושיעורה לכל הפחות עשרון אחד [וכן יכול להביא שני עשרונים או יותר, עד ששים עשרונים בכלי אחד], יוצק על כולה שמן, ונותן על מקצתה לבונה, ונותן עליה מלח, והכהן נוטל מלא קומצו מהסולת והשמן, וכן נוטל את כל הלבונה, ומקטיר את הקומץ והלבונה על גבי המזבח [ו'מלא קומצו' היינו שפושט את אצבעותיו, וכופף את שלש האצבעות האמצעיות בתוך הסולת וסוגרם על כף ידו, וכל מה שנכנס בידו הוא 'מלא קומצו'], ושאר המנחה נאכלת לכהנים, בעזרה. **מנחת מאפה תנור:** מנחה זו באה גם כן מעשרון סולת, אך אופים אותה קודם הקרבתה, ניתן לעשות ממנה עשר חלות מצות בלולות בשמן, וניתן לעשות ממנה עשרה ריקים מצות משוחים בשמן. לאחר שהסתיימה הכנתה פותתים אותה לחתיכות קטנות, ומהם

הקרנות של מזבח החיצון, ואת שאר הדם שופך ליסוד המזבח החיצון. את כל החלב מקטיר על גבי המזבח.

• **קרבן חטאת 'עולה ויורד'**: יש ארבעה חטאים שהעובר עליהם צריך להביא קרבן 'עולה ויורד', והיינו קרבן חטאת שנקבע לפי עשירותו או עניותו של החוטא, העשיר מביא קרבן בהמה [כבשה או שעירה, כמו בכל קרבן חטאת], הדל מביא קרבן עוף [שתי תורים או שני בני יונה, אחד לחטאת ואחד לעולה], והדל ביותר מביא מנחה לחטאת, ללא שמן וללא לבונה. וחמשת חטאים אלו הם **שבועת העדות**: מי שיודע עדות לטובת חבירו, ונשבע לשקר שאינו יודע לו עדות. **טומאת מקדש**: הנכנס לבית המקדש כשהוא טמא. **טומאת קדשיו**: האוכל מן הקדשים כשהוא טמא. **שבועת ביטוי**: הנשבע לשקר בדבר שאינו כפירת ממון, כגון שנשבע שיאכל או שלא יאכל, שאכל או שלא אכל.

• **קרבן אשם ודאי**: יש עבירות שהעובר עליהן מביא קרבן 'אשם', שהוא אֵיל מן הצאן, בן שנתיים, בשווי שני סלעים כסף, ושתיים מהן מנויות בפרשה: **אשם מעילות**, והוא המשתמש בשוגג מממון של הקדש [ומלבד הקרבן צריך לשלם קרן וחומש להקדש]. **אשם גזילות**, והוא המחזיק ממון של חבירו בידו, כגון שהופקד בידו, או שמעב את שכרו, או שגזלו, או שמצא אבידתו, ונשבע לחבירו לשקר שאין בידו ממון שלו [מלבד השבת הממון והוספת חומש] עליו להביא קרבן אשם.

• **קרבן אשם תלוי**: אדם המסופק אם עבר על עבירה שחייבים על שגגתה חטאת, מביא קרבן 'אשם תלוי', איל מן הצאן, וקרבן זה מגן עליו בינתיים שלא יבואו עליו יסורים, ואם לאחר זמן יתברר לו שחטא בודאי, יביא קרבן חטאת.

שבע פעמים. לאחר מכן נותן ממנו על ארבע קרנות מזבח הזהב, ואת שאר הדם שופך אל יסוד המזבח החיצון. את החלב, הכליות ומעט מן הכבד מקטיר הכהן הגדול על מזבח העולה. את עורו ואת שאר גופו של הפר שורפים באש מחוץ למחנה, במקום טהור.

• **פר העלם דבר של ציבור**: אם טעו חכמי הסנהדרין והורו היתר בדבר שיש בו איסור כרת, ונהגו הקהל היתר על פיהם, מביאים כל ישראל פר בן בקר לחטאת, וזקני הסנהדרין סומכים ידיהם על ראשו, שוחטים אותו, והכהן הגדול מזה מדמו בתוך ההיכל מול הפרוכת של קדש הקדשים, שבע פעמים. לאחר מכן נותן מהדם על ארבע קרנות מזבח הזהב, ואת שאר הדם שופך אל יסוד המזבח החיצון. את החלב, הכליות ומעט מהכבד מקטיר על מזבח העולה. את עורו ואת שאר גוף הפר שורפים באש מחוץ למחנה, במקום טהור.

• **קרבן חטאת המלך**: מלך ישראל שעבר בשגגה על אחת מכל העבירות שבתורה שחייבים על זדונה כרת ועל שגגתה חטאת [דינו שונה מאדם רגיל שחטא בחטאים אלו], מביא שעיר עיזים זכר לחטאת, והוא 'קדשי קדשים', סומך עליו, ונשחט בצד צפון של המזבח, ולאחר שחיטתו מקבל הכהן את דמו, ונותן מהדם באצבעו על ארבע הקרנות של מזבח החיצון, ואת שאר הדם שופך ליסוד המזבח החיצון. את כל החלב מקטיר על גבי המזבח, והבשר נאכל לכהנים בעזרה.

• **קרבן חטאת יחיד**: כל אדם מישראל שעבר בשגגה על עבירה שיש בזדונה כרת, חייב בשגגתו להביא קרבן חטאת, שהוא 'קדשי קדשים', וקרבתו הוא כבשה או שעירת עיזים, נקבה, סומך ידיו עליו, ונשחט בצד צפון של המזבח, ולאחר שחיטתו מקבל הכהן את דמו, ונותן מהדם באצבעו על ארבע